

Motion till riksdagen 2019/20:3471

av **Ingemar Kihlström m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2019/20:64 Hemlig dataavläsning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hemlig dataavläsning ska beviljas om åtgärden är av särskild vikt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om platskrav och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillträdestillstånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har lämnat en proposition om hemlig dataavläsning till riksdagen. Kristdemokraterna vill se att rättsväsendet får ändamålsenliga tvångsmedel för att beivra brott och stöder därför att regeringen utvidgar möjligheten att avlyssna personer som är misstänkta för allvarlig brottslighet. Svenskt rättsväsende ska inte bakbindas av att lagstiftningen ligger efter den tekniska utvecklingen. Vi har emellertid ett par invändningar mot propositionen, där regeringen inte valt att lyssna på de remissinstanser som faktiskt kommer att använda sig av lagen.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen förordar att hemlig dataavläsning ska beviljas om åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka sådan brottslig verksamhet som anges i inhämtningslagen. Regeringen gör i stället bedömningen att detta endast ska beviljas om åtgärden är av synnerlig vikt, vilket är ett högre krav än inhämtningslagens krav på exempelvis masttömning för att lokalisera mobiltelefoner som har funnits inom ett område. Kristdemokraterna anser inte att det finns någon anledning att ställa högre krav för hemlig dataavläsning än för avlyssning av elektronisk kommunikation utan delar Säkerhetspolisens och Polismyndighetens bedömning att HDA är en ny metod som verkställer beslutade tvångsmedel med ny teknik som inte går

att komma åt med nuvarande lagstiftning. Därför behövs inte ett skarpare krav för hemlig dataavläsning än vad som föreskrivs i inhämtningslagen.

Det platskrav som regeringen föreslår ska gälla kommer att komplicera användningen av hemlig dataavläsning för rättsvårdande myndigheter. Kristdemokraterna delar bl.a. Polismyndighetens och Tullverkets invändningar i de remissvar som inkommit och som förespråkar att tvångsmedlen knyts till person i stället för till plats. Kriminella nätverk är ofta mycket medvetna om vilka begränsningar som finns för polisens tvångsmedel och utnyttjar dessa begränsningar till max. Om exempelvis en möteslokal byts i sista sekund blir det mycket svårt för rättsvårdande myndigheter att få en hemlig kameraövervakning till stånd.

Flera remissinstanser påpekar också problemet med att få ett tillträdestillstånd godkänt av domstol i tid, i de fall där en misstänkt lämnar ifrån sig exempelvis en mobiltelefon under en begränsad tid eller på en för allmänheten tillgänglig plats, t.ex. ett omklädningsrum. Fönstret att handla kan vara kort och bli omöjligt att utnyttja om tillstånd ska ges av en domstol. Remissinstanserna föreslår i stället att åklagare ska få fatta beslutet, en uppfattning som Kristdemokraterna delar. Åklagarmyndigheten menar exempelvis att ett beslut om tillträdestillstånd ska innebära ett generellt tillträde till vissa typer av platser som annars skyddas mot intrång, t.ex. fordon och allmänna förvaringsutrymmen, men inte sådana platser som lagen föreslår har ett absolut förbud. Säkerhetspolisen är i sin tur oroliga för att tillståndet kan få en för snäv tolkning. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som tar hänsyn till de invändningar som Åklagarmyndigheten, Säkerhetspolisen och Polismyndigheten har.

Kristdemokraterna vill också betona att Polismyndigheten i sitt remissvar skriver att de inte kommer att kunna hantera kostnaderna för hemlig dataavläsning inom den befintliga ramen för verksamheten. Säkerhetspolisen gör samma bedömning. Sveriges Domstolar anser sig ha svårt att bedöma kostnaderna. Mot bakgrund av regeringens tidigare visade ovilja att möta de ekonomiska behoven hos rättsväsendets myndigheter ser vi med oro på de ekonomiska konsekvenserna av förslaget.

Ingemar Kihlström (KD)

Robert Halef (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Mattias Ingesson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Lars Adaktusson (KD)